

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Mgr. D. N.**, zastoupený JUDr. Marcelou Neuwirthovou, advokátkou se sídlem Dělnická 434/1a, Havířov, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2014, č. j. MSK 54820/2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 26. 4. 2016, č. j. 18 A 29/2014 - 125,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Rozsudek krajského soudu

[1] Rozsudkem ze dne 26. 4. 2016, č. j. 18 A 29/2014 - 125, zamítl Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2014, č. j. MSK 54820/2014, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Orlová ze dne 11. 3. 2014, č. j. OD/PŘ/423/14/OŽ, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. c) a § 125c odst. 1 písm. f) bod 8 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a byla mu uložena pokuta dle § 12 odst. 2 a § 14

odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), a dle § 125c odst. 4 písm. a) zákona o silničním provozu ve výši 28 000 Kč, povinnost uhradit náklady řízení ve výši 2500 Kč a nahradit škodu poškozené ve výši 43 600 Kč. Současně bylo tímto rozhodnutím zastaveno řízení o přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu vedeného proti žalobci.

[2] Krajský soud při rozhodování o žalobě vycházel z následujících skutkových zjištění. Městský úřad v Orlové uznal stěžovatele vinným tím, že dne 22. 6. 2013 kolem 23:40 hod. v Ostravě na křižovatce ulic Mitrovická, Gregárkova a Hliněná řídil neregistrované jízdní kolo Super V600MTB ve stavu vylučujícím způsobilost a zavinil dopravní nehodu. Přijel na křižovatku po vedlejší pozemní komunikaci ulice Gregárkova označené dopravní značkou „Dej přednost v jízdě!“ a při vjetí do křižovatky nedal přednost v jízdě osobnímu motorovému vozidlu Peugeot 206, RZ X, přijíždějícímu zleva po hlavní pozemní komunikaci ulice Mitrovická. Následkem toho došlo ke střetu jízdního kola s osobním motorovým vozidlem. Po nehodě se žalobce podrobil vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, přičemž výsledná hodnota laboratorního vyšetření činila 2,08 g/kg alkoholu v krvi. Dále krajský soud vycházel z revizního znaleckého posudku znaleckého ústavu Centrum dopravního výzkumu, v. v. i., a fotodokumentace z místa dopravní nehody zachycující stavebnětechnické řešení křižovatky, dopravní značení a rozhledové podmínky.

[3] Po právní stránce krajský soud uvedl, že shromážděné důkazy bez důvodných pochybností prokazují, že se žalobce dopustil přestupku, který je mu kladen za vinu. Dále se krajský soud vypořádal s námitkami žalobce a shledal je nedůvodnými. K námitce, že řidička automobilu nejela po hlavní silnici, uvedl, že ačkoliv z fotodokumentace a protokolu o dopravní nehodě vyplývá, že dopravní značení „Hlavní silnice“ se ve směru jízdy řidičky nenacházelo, je prokázáno, že ve směru jízdy stěžovatele se nacházelo dopravní značení „Dej přednost v jízdě!“ a pro přijíždějící z tohoto směru je v křižovatce umístěno zrcadlo umožňující sledovat provoz na hlavní pozemní komunikaci, na kterou je ztížený výhled. Zákon o silničním provozu ve svém § 76 odst. 1 stanoví, že místní úprava provozu na pozemních komunikacích je nadřazena úpravě obecné. Z toho vyplývá, že žalobce byl povinen řídit se dopravním značením „Dej přednost v jízdě!“ a počínat si tak, jak stanoví zákon o silničním provozu v § 2 písm. q). Krajský soud dále vyslovil názor, že se žalobce nemůže dovolávat odpovědnosti řidičky, protože sám porušil důležitou povinnost, kterou měl plnit na základě hierarchicky vyšší povinnosti zákona o silničním provozu. Závěrem k tomuto krajský soud dodal, že vedle dopravního značení, stavebnětechnického provedení pozemní komunikace (osvětlení hlavní silnice, instalace zrcadla pro výhled na hlavní pozemní komunikaci) a stejně tak ze skutečnosti, že pozemní komunikace, po které žalobce přijížděl na křižovatku, je pro automobily slepá, se nemohl žalobce oprávněně domnívat, že se nachází na hlavní pozemní komunikaci, naopak z těchto skutečností bylo možné bez důvodných pochybností dovodit, že se na hlavní silnici nacházela řidička osobního automobilu.

[4] Z výše uvedených důvodů krajský soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

pokračování

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnil důvody podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Stěžovatel namítl, že v důsledku nesprávně značené křižovatky došlo k situaci, kdy jak stěžovatel, tak i řidička motorového vozidla Peugeot 206 RZ X (dále jen „řidička automobilu“) porušili zákonnou povinnost vymezenou v § 22 odst. 1 a 2 zákona o silničním provozu, v důsledku které došlo k dopravní nehodě. Za toto jednání byl nicméně postihován ve správním řízení pouze stěžovatel, přičemž byl zavázán k náhradě škody ve výši 43 600 Kč. V daném případě však nebyla dána příčinná souvislost, když poškozená s ohledem na tzv. princip omezené důvěry v dopravě naprosto bezdůvodně spoléhala na to, že má tzv. přednost v jízdě, a to i přes to, že byla omezena zákonnou povinností ve smyslu § 22 odst. 2 zákona o silničním provozu.

[7] Dále se stěžovatel neztotožnil s posouzením právní otázky, že na základě principu umělé izolace jevů lze dojít k závěru, že výlučnou příčinou dopravní nehody bylo nerespektování dopravního značení stěžovatelem, a to na základě hierarchicky vyšší povinnosti. S tímto závěrem by bylo možno souhlasit v případě, že by křižovatka byla označena řádně dopravním značením ve všech směrech. Každý z účastníků dopravní nehody tedy měl svou zákonnou povinnost a žádný z nich ji nesplnil. Pokud je v rozhodnutí žalovaného konstatováno, že se řidička automobilu mohla domnívat, že se nachází na hlavní pozemní komunikaci mimo jiné z důvodu souvislého osvětlení a přehlednosti, je takové hodnocení nepodložené zákonným ustanovením a stěžovateli je z praxe instruktora autoškoly znám nespočet křižovatek, které svým uspořádáním dopravního značení neodpovídají mnohdy logickým předpokladům.

[8] Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[11] Podle § 22 odst. 1 zákona o silničním provozu *řidič přijíždějící na křižovatku po vedlejší pozemní komunikaci označené dopravní značkou „Dej přednost v jízdě!“ nebo „Stůj, dej přednost v jízdě!“ musí dát přednost v jízdě vozidlům nebo jezdcům na zvířatech přijíždějícím po hlavní pozemní komunikaci nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím po hlavní pozemní komunikaci.*

[12] Podle § 22 odst. 2 zákona o silničním provozu, *nevyplývá-li přednost v jízdě z ustanovení odstavce 1, musí dát řidič přednost v jízdě vozidlům nebo jezdcům na zvířatech*

přijíždějícím zprava nebo organizované skupině chodců nebo průvodcům hnaných zvířat se zvířaty přicházejícím zprava.

[13] Podle § 70 odst. 2 zákona o přestupcích, *jestliže škoda a její výše byla spolehlivě zjištěna a škoda nebyla dobrovolně nahrazena, uloží správní orgán pachateli přestupku povinnost ji nahradit; jinak odkáže poškozeného s jeho nárokem na náhradu škody na soud nebo jiný příslušný orgán.*

[14] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou stěžovatele, že jeho chování nebylo výlučnou příčinou předmětné dopravní nehody. K posouzení příčiny a určení viníka dopravní nehody způsobené nedáním přednosti v jízdě vozidlu jedoucímu po hlavní pozemní komunikaci se již dříve vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 20. 12. 2012, č. j. 7 As 91/2012 – 62, ve kterém dospěl k závěru, že *„[s]těžovatelovo jednání zásadně nemůže být příčinou dopravní nehody, neboť jel po hlavní silnici a měl přednost před vozidlem ujíždějícím na ni z vedlejší silnice“*. Dále Nejvyšší správní soud specifikoval dvě podmínky, které musí být splněny kumulativně, aby se mohlo dojít k závěru, že viníkem dopravní nehody je řidič vozidla jedoucí po hlavní silnici. První podmínka spočívá v extrémním překročení povolené rychlosti a druhá spočívá ve skutečnosti, že toto extrémní překročení povolené rychlosti muselo fakticky znemožnit splnění povinnosti řidiče přijíždějícího z vedlejší silnice dát přednost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 7 As 91/2012 – 62).

[15] Ze skutkového stavu, tak jak byl zjištěn a který stěžovatel nerozporuje, vyplývá, že ve směru jízdy stěžovatele byla křižovatka označena dopravní značkou „Dej přednost v jízdě!“. Stejně tak stavebnětechnické řešení křižovatky, vodorovné dopravní značení a umístění zrcadla umožňujícího výhled na hlavní silnici pro vozidla přijíždějící do křižovatky ze směru stěžovatele, nedávaly stěžovali možnost se oprávněně domnívat, že se nachází na hlavní silnici a měl by mít přednost před vozidlem přijíždějícím zleva. Na podkladu provedeného dokazování tak nelze dospět k jinému závěru, než že stěžovatel nesplnil svou zákonnou povinnost podle § 22 odst. 1 zákona o silničním provozu, když vjel do křižovatky a nedal přednost vozidlu jedoucímu po hlavní silnici.

[16] K posouzení možného zavinění dopravní nehody řidičkou přijíždějící po hlavní silnici, v návaznosti na výše uvedený rozsudek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, č. j. 7 As 91/2012 – 62) Nejvyšší správní soud uvádí, že z provedeného dokazování vyplývá, že řidička nepřekročila povolenou rychlost a zároveň neznemožnila stěžovateli přijíždějícímu z vedlejší silnice dát přednost v jízdě, neboť rozhledové podmínky pro stěžovatele byly vyhovující, zlepšené navíc zrcadlem umožňujícím výhled na hlavní silnici a skutečností, že přední světla vozidla přijíždějícího po hlavní silnici musela být v nočních hodinách viditelná s dostatečným předstihem před tím, než bylo viditelné samotné vozidlo. V tomto případě tedy podmínky zavinění vozidlem jedoucím po hlavní silnici splněny nejsou.

[17] K námitce stěžovatele, že chybějící dopravní značení „Hlavní silnice“ ve směru jízdy řidičky automobilu mělo tuto přimět k chování ve smyslu § 22 odst. 2 zákona o silničním provozu, Nejvyšší správní soud uvádí, že právní posouzení krajského soudu shledal správným. Řidička jedoucí po hlavní silnici se mohla oprávněně domnívat, že se i v této

pokračování

křižovatce nachází na hlavní silnici, a má tedy přednost v jízdě. Stavebnětechnické řešení hlavní silnice, vodorovné dopravní značení a také dopravní značení na ostatních komunikacích ústících do křižovatky, které je ze směru jízdy řidičky najisto viditelné, podporují oprávněnost závěru, že se řidička nachází na hlavní silnici a bude mít přednost v jízdě. Na základě § 22 zákona o silničním provozu krajský soud rozhodl správně, když posoudil povinnost stěžovatele řídit se dopravní značkou „Dej přednost v jízdě!“ jako hierarchicky nadřazenou obecnému pravidlu „pravé ruky“. Pokud měl stěžovatel povinnost řídit se svislým dopravním značením, neměl v žádném případě své chování na křižovatce odvozovat od úvah o povinnostech ostatních účastníků silničního provozu přijíždějících do křižovatky a dát přednost v jízdě vozidlům jedoucím po hlavní silnici. Z těchto závěrů tedy plyne, že chování stěžovatele bylo výlučnou příčinou dopravní nehody. Pokud by tedy stěžovatel splnil svou zákonnou povinnost, k dopravní nehodě by nedošlo.

[18] Jelikož z obsahu kasační stížnosti vyplývá námitka stěžovatele i proti výroku o náhradě škody, vyjádřil se Nejvyšší správní soud i k této otázce. Podle § 70 odst. 2 zákona o přestupcích se přiznává škoda, která vznikla poškozenému v příčinné souvislosti se spácháním přestupku a kterou je možno spolehlivě zjistit. Pokud tedy správní orgány dospěly k rozhodnutí, že stěžovatel spáchal přestupek, poškozená se připojila k přestupkovému řízení s nárokem na náhradu škody a tato škoda byla v příčinné souvislosti se spáchaným přestupkem, dospěly správně i k rozhodnutí přiznat poškozené náhradu škody. Jelikož byla osoba pachatele přestupku určena zákonným postupem, škoda na vozidle poškozené (tj. řidičky automobilu) vznikla v příčinné souvislosti se spácháním přestupku a tato škoda byla spolehlivě zjištěna, postupovaly správní orgány v souladu s § 70 zákona o přestupcích, když náhradu škody poškozené přiznaly. Pokud stěžovatel namítá jistou spoluúcast poškozené (řidičky automobilu), která se z důvodu chybějícího značení hlavní silnice měla řídit tzv. principem omezené důvěry v dopravě, a měla tedy počítat i s možností, že se na hlavní silnici nenachází, nemá pravdu. Je jistě představitelné, že poškozená mohla přes všechny výše popsané jasné signály, že se na ulici Mitrovická nachází na hlavní silnici a že ten, kdo by přijížděl zprava do křižovatky po ulici Gregárkově, se blíží po ulici vedlejší, takže je povinen dát jejímu vozidlu přednost, takříkajíc preventivně, kvůli absenci výslovného označení ulice, po které jela, v jejím směru za hlavní, zpomalit a křižovatku projet krokem. I za takových okolností by střet obou vozidel byl dosti pravděpodobný a rozhodně ne vyloučený, neboť stěžovatel by zřejmě i tak do křižovatky vjel obdobnou rychlostí a pod obdobným úhlem vůči vozidlu poškozené, jak se děj odehrál ve skutečnosti, takže by bylo jen otázkou náhody, zda by se s vozidlem poškozené střetl, anebo se mu vyhnul. Střetu by poškozená zabránila leda tak, že by před křižovatkou zastavila a dala stěžovateli přednost. K tomu však neměla žádného důvodu, neboť oprávněně spoléhala na to, že kdokoli, kdo by se po ulici Gregárkově blížil ke křižovatce, by si mohl a měl všimnout značky ukládající mu dát přednost vozidlům jedoucím po ulici Mitrovická a patřičně na ni reagovat. Jednání poškozené tedy nelze ani z malé části pokládat za příčinu nehody. Proto ani nelze uvažovat o tom, že by se měla jakkoli korigovat výše náhrady škody, kterou jí stěžovatel svým jednáním při dopravní nehodě způsobil.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, který by jako procesně úspěšný účastník řízení o kasační stížnosti na jejich náhradu zásadně měl právo, žádné náklady s tímto řízením nevznikly, a proto mu jejich náhradu soud nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu